



III. leto.

V Gorici, prosinec 1882.

I. zvezek.

Življenje svetega očeta Frančiška.

Pervo poglavje.

1182—1206.

Rojstvo Frančiškovo. — Njegova mladost. —
Njegovo spreobrnjenje.

Dvanajst sto let po rojstvu zveličarja našega sta živela v Asizu v deželi Umbriji na Laškem Peter Bernardone pa njegova žena Pika. Oče Petrov je bil Toskanec iz Luke, Bernard, s priimkom Morikoni; ali v Asizu, kamer se je bil preselil, so mu navadno rekli Bernardon, in to ime je ostalo potem tudi sinovi.

Peter je bil premožen tergovec. Kupčeval je zlasti v deželi Provansi na Francoskem. Tako je prišlo, da si je od tam pripeljal tudi nevesto, ki je bila iz imenitne rodovine Burlemont.

Bilo je leta 1182, ko je bil v Rimu papež Lucij III., in cesar na Nemškem Friderik I. Barbarosa. Peter Bernardon je bil na Francoskem po svojih kupčijskih opravkih. Gospa njegova Pika je bila sama doma v Asizu. Približal pa se je bil čas, da bi porodila, in že nekoliko dni je terpela silne bolečine. Nihče ji ni vedel sveta in pomoči. Kar pride neki romar v hišo ter pravi, da ima dete

njeno v hlevu na slami na svet priti. To je bil pač čuden svèt; vendar je gospa slušala, in res se je srečno rešila dražega bremena. Tako je bilo torej že rojstvo Frančiškovo podobno rojstvu Sinu božjega. Hlev pa, kjer je zagledal luč tega sveta, se je spremenil pozneje v kapelico, ki stoji še dandanašnji ter se imenuje „Frančišek mali.“ Na nji je v latinskem jeziku star napis, ki pravi: „Ta molitvenica je bila volov in oslov hlev, kjer je bil rojen Frančišek, zercalo sveta.“ *)

V nebesih in na zemlji je bilo veselje: pobožne duše so slišale tisto noč angeljsko petje v neki majhini, ponižni kapelici, ki je stala na polju poleg velike ceste, ter se je imenovala potem Sveta Marija Angeljska. Neki mož iz mej priprostega ljudstva pa se je prikazal ko predhodnik svetnikov; tekal je po ulicah asiških ter klical: „Mir in dobro! Mir in dobro!“ Na to je prišel neki neznanec, ki je bil detetu za botra ter ga je z ljubeznjivo skerbjo deržal na ročaju. Kaker se je sploh sodilo, je bil to angelj; na stopnjicah pred altarjem, ki je pri kerstnem kamnu v škofovi cerkvi asiški, se še dandanašnji vidijo kotanje, ki jih je vtisnil s koleni, ko je tam klečal.

Pri kerstu je dobilo dete ime Janez; tako je pobožna mati želela. Peter Bernardon je bil grozno vesel, ko je prišel s Francoskega ter videl sinčka, ki se mu je rodil. V spomin svojega srečnega popotovanja mu je dal priimek Frančišek to je Francoz in to ime so mu poterdili rojaki, ko je pozneje v mnogih tergovskih dotikah s Francozi tudi njihovega jezika se privadil. Pač ni mislil Peter Bernardon, kako bo to ime, ki si ga on je izmislil, enkrat častila sveta cerkev, kako se bodo ž njim klicali kralji in cesarji.

Pika je ljubila svojega Frančiška neizrekljivo, kaker le mlada mati more ljubiti svoje prvo dete. Redila ga je na svojih persih in ves trud, ki ga prizadeva nezmožen človeški otrok svoja prva leta, je sama prenašala s pobožno poterpežljivostjo ter sladko, gorečo ljubezenjo, kateri nič ni pretežko. Vse, kar je imel Frančišek v mladih letih dobrega in plemenitega na sebi, vse je imel od svoje blage matere.

O njegovih prvi mladosti ne vemo nič posebnega; pretekla mu je tiho in mirno v očetovi hiši. Ko je nekoliko odrastel, ga je izročila mati pobožnim duhovnikom pri svetem Juriju. Ti so ga

*) Hoc oratorium fuit bovis et asini stabulum,

In quo natus est Franciscus mundi speculum.

učili začetnih resnic kerščanskega nauka, pa tudi človeških vednosti; ti so ga tudi potrdili v čednosti, da se je mogel zdržati ter ni zašel na pot mesenega poželenja, ko se mu je prilizoval svet, ko se mu je smejalo veselje cvetoče mladosti.

Ali le malo časa ga je pustil oče pri menovanih duhovnikih; kmalu mu je moral začeti pomagati pri tergovstvu, in res se je ves vdal temu opravilu. Peter Bernardon pa je bil terd, sebičen in skop mož. Ves drugi je bil Frančišek, poln sočutja, poln vsmiljenja, radodaren in celo zapravljev čez mero. Kar je pridobil, vse je spet šlo v obilosti. Svojim prijateljem je plačeval drage gosti, in ko so se zvečer dobro najeli in napili, so se prehajali v trumah po ulicah asiških ter peli narodne pesmi, ukali, razgrajali in razne šale in norčije počeli. Frančišek je bil ponosen v svoji krasni obleki; sploh ga je veselilo, kar je bilo svitlega in izverstnega. Sicer ga je oče kregal, da preveč zapravlja; dostikrat je djal, da bi ga moral človek berž za kakovega kneza sinu imeti kaker priprostega tergovca. Vender mu ni hotel žalega storiti, ker ga je mati pri-serčno ljubila; Peter Bernardon pa se je tolažil zastran te zapravljevosti, prvič, ker je bil zadosti bogat, potem pa znabiti tudi zavoljo nekakega skrivnega ponosa, ki ga je čutil, ko je videl svojo ga sinu ko pervaka vse mladine asiške. Frančiška pa je vedil plemeniti njegov značaj povsod, kjer je bilo kaj slave dobiti, kjer je bila kaka nora in prederzna poskusiti. Zato ga je vse občudovalo in ljubilo v mestu; imenovali so ga: cvet mladine.

Neki priprost človek, razsvetljen od Boga, mu je pomnožil slavo mej rojaki na ta način. Keder ga je srečal po mestnih ulicah in terjih, je pogernil predenj svoj plašč zavoljo spoštovanja, ki ga je imel do njega. „Ta mladenič bo storil velike reči,“ tako je rekel, „zaslužil bo mnogoverstne časti in vsi verni ga bodo spoštovali.“ —

Tiste čase je bila razdrobljena laška dežela v mnogo majhnih deržavic, ki so bile vse silno živahne in delavne, pa mej sabo skoraj v večnih vojskah in prepirih. Tudi Asiz je bilo slobodno mesto, ki je tekmovalo se sosednjo Perudžo ter dostikrat ž njo prišlo v hude prepire in očitne vojske. Zlasti se je mladina teh dveh mest rada hodila napadat in pobijati. Pri neki taki priložnosti se je zgodilo, da je tudi Frančišek z nekoliko drugimi someščani ko jetnik prišel sovražnikom v roke. Vender mu ni poderla poguma ta nesreča; tudi v vjetju je ohranil krepko, veselo dušo. Nekega dne so se tovariši njegovi popolnoma vdali žalosti in

eden iz mej njih je še prav grajal Frančiška, da je tako vesel v ozki ječi. Ali on jim odgovori: „Kaj pa mislite o meni? vi boste še doživeli, da me bo častil ves svet!“ — Ravno tukaj se je prigodilo tudi, da je neki vojščak izmej njihovih spremljevalcev enega tistih mladeničev asiških razžalil ter so ga zato vsi popustili. Frančišek pa je sam ostal dober ž njim in tudi prijatelje je opominjal, naj mu odpuste. — Še le čez eno leto se je mir sklenil mej Perudžo in Asizom in jetniki so se mogli vrniti domov.

V svojem vsmiljenju je Bog zdaj bolezen poslal Frančišku, ki bi se bil brež nje znabiti popolnoma vdal silovitosti nevkrečene strasti. Bolezni skoraj vselej pripravljajo milosti pot; duša potem lažje poprime gospostvo nad oslavljenim telesom. Ko je toliko prebolel, da je mogel o palici hoditi, je hodil okrog po polju, da bi se nekoliko okrepčal; ali nobenega veselja, nobene tolažbe ni mogel najti v lepoti in mikavnosti stvarjenja božjega. Majhin in malovreden se je zdel od tega dne samemu sebi; kar je prej najbolj ljubil, to se mu je začelo gnjusiti; zaničeval je zdaj, kar je prej čislal, in celo prejšnje življenje se mu je zdelo neumnost.

Nekega dne, ko se je tako sprehajal, sreča nekega vojaka, plemenitega rodu ali obožanega v slabi, raztergani obleki. Frančišku se milo stori, ko ga zagleda, hitro sleče svoja lepa nova oblačila, ter jih menja za vojakove stare cunje.

Po noči nato vidi v spanju veliko, ponosno palačo, vso polno orožja in zidovi vse okrog so bili pokriti z bliščečimi ščiti. Temu se je silno čudil Frančišek, ker ni bil vajen kaj takega gledati; v očetovi hiši je videl le velike skladanice sukna in drugih reči, ki so bile na prodaj. Vprašal je torej: „Čigavo je to orožje in ta čaroviti grad?“ In neki glas mu je odgovoril: „Vse to je namenjeno tebi in tvojim vojščakom.“

Ta prikazen je imela duhovni pomen, ali Frančišek ga tedaj še ni spoznal; poterdila ga je le v starih sanjah in naklepih o vojaški časti in slavi, ki si jo hoče pridobiti. Malo prej je bil izvedel o nekem vitezu, vbozem pa pogumnem možu, ki se je odpravljal v južno Italijo, da bi se vojskoval pod zastavami grofa Brenskega, ki se je poganjal za pravice svoje žene Alberije, hčere sicilijskega kralja Tankreda, ter se vstavljal cesarju. Frančišek je storil, kar je le mogel, da bi pomagal tistemu vbozemu vitezu, in celo sam je hotel ž njim iti na vojsko.

Zjutraj, potem ko je imel tisto prikazen, vstane, ter se odpravi v resnici, da pojde. Ko slovo jemlje od svojih domačih in

prijatelj, pravi, kakor bi bil že zmago dobil, ves vesel: „Jaz vem za terdno, da bom enkrat velik knez“. Ali ni šlo, kakor je mislil. Bolezen ga je vstavila v Spoletu, en dan hoda od Asiza; tu je slišal neko noč, ko je dremal ne mogoč zaspati, neki glas, ki ga je vprašal, kaj da je njegov namen in po čem tako hrepeni. Frančišek pove odkritoserčno svoje želje. Glas pa, in to je bil glas božji, ga vpraša dalje: „Frančišek, kateri od teh dveh ti more več dobrega storiti; gospod ali služabnik?“ „Gospod“, odgovori on. „Dobro!“ pravi zopet glas, „zakaj torej puščaš gospoda, ter greš za služabnikom?“ Frančiška zadene žarek milosti božje, da zakliče: „O moj Bog, kaj hočeš, da naj storim?“ — „Verni se v svoje mesto“ tako mu odgovori glas božji, „tam ti bo povedano, kaj stori; zakaj prikazen, ki si jo imel, se mora drugače razumeti.“

Ko se je dan storil, se verne vesel v Asiz, da bi tam mirno čakal naredbe Gospodove. Prijatelji so ga vnovič izvolili za pervaka svoje družbe in reditelja svojih veselic. Nekega dne je vesela truma po bogatem kosilu prepevaje hodila po mestu. Frančišek je šel nekoliko oddaljen s palico kralja prazničnega v rokah. Tovariši so opazili kmalu, da ne poje z njimi ter se ves zamišljen nič ne meni za njih zabavo. „Kaj počneš? kaj ne delaš kakor mi?“ tako ga vprašajo v smehu, „menda se pa misliš ženiti, kali?“ — „Vgenili ste,“ odgovori on, „oženil se bom, vzel bom ženo tako imenitno, tako bogato in tako lepo, da ji ne bo enake na svetu.“ Mislil je vboštvo, za katero se je začel vnemati bolj in bolj. Duh božji se je bil namreč razlil čezenj, pohleven in ljubeznjiv, pa tudi globok in krepak, in od tistega časa se je pomenkoval bolj pogostoma z Bogom v molitvi, in Jezus Kristus mu je izkazal toliko milost, da se mu je prikazal na križu. Duša Frančiškova je bila vsa napolnjena in napojena z ljubezenjo in dobrota njegova do vboгих je bila čedalje bolj čudovita. Naj rajši bi bil vse svoje premoženje ter celo svoje lastno življenje dal, da bi bilo le njim polajšano; razgalil se je, da je nje pokril, ter razdelil med nje svojo obleko. Lahko bi se bilo reklo, da ima vse vboге v svojem sercu, ali da se je njegovo serce raztopilo od ljubezni in v vanje razlilo. Enkrat, ko ni bilo očeta doma, je dal silno dosti kruha napeči, ker je bil sklenil, da ne bo nobenemu vboгemu odrekel miloščine. Ko ga je mati vprašala, hčemu bo ves ta kruh, odgovori: „Za vboге, ki jih imam v svojem sercu zaperte.“ Tedaj ga je pogledala gospa Pika z blaženo ljubezenjo in ni mu branila.

Ali taka dobra dela se še niso zadosti zdela Frančišku. Rad bi

bil šel kam daleč v neznaane, ptuje kraje, da bi se tam popolnoma izročil radovoljnemu vboštvu, katero si je izvolil. Tedaj je bil sklenil tudi v Rim romati, da bi počastil tista dva veličastna vbožca, pred katerih grobi se je pripogibalo že toliko mogočnih vladavcev, sv. Petra in Pavla. Ko je molil tam na svetem kraju, opazi, da so neketeri le majhine darove dajali, neketeri pa prav nič. „Zakaj se dajejo tako majhini darovi knezu aposteljnov“ vzklikne in berž zagradi iz svoje mošnje polno pest srebernega denarja ter ga verže na altar, da je zazvenelo ter so se vsi čudili.

Ko je potem iz cerkve prišel, se pomeša mej gručo beračev, dá najpotrebnišemu svojo obleko, on pa se zavije v njegove cunje ter ostane cel dan na stopnjicah pred cerkevjo, v francoskem jeziku próseč vbogajme.

Kaker do vbozih, tako je tudi do bolnikov že v mladosti bil vsmiljenega serca, zlasti do gobavih, dasiravno so mu bili po natori silno zoperni ter si je spervega nos zatisnil in bežal, ko je od daleč kje keterega zagledal. Ali Bog mu je rekel: „Frančišek, ako hočeš poznati mojo voljo, moraš zaničevati in sovražiti vse, kar si po mesu ljubil in želel. Naj te ne straši le-ta nova steza; zakaj če ti imajo postati grenke tiste reči, ki so se ti prijetne zdele, bodo ti sladke in prijetne tiste, ki so ti bile zoperne“. In Frančišek je izpolnil, kar mu je velel glas božji. Perva zmaga, ki jo je dobil sam nad sebo, je bila ravno ta, da je namreč z ljubeznijo premogel gnjus, ki so mu ga delali gobavi. In Bog ga je zato kmalu poplačal na čuden način. Ko je nekega dne jezdaril po asiški ravnini, zagleda gobavega, ki je prihajal proti njemu. Od začetka ga je obšla groza; ali premagal se je, stopil s konja ter dal bolniku vbogajme poljubivši mu roko. Trénotek nato, ko je skočil spet na konja ter pregledal z očmi ravnino, ki je bila odperta na vse strani, pa ni videl nikjer nikoger več. Tedaj je blagoslavljal Boga v svojem sercu; zakaj vedel je, da je dostikrat naš zveličar Jezus Kristus podobo gobavega na-se vzela, da se je prikazal svojim svetnikom na zemlji, in malo pred smertjo je zapisal v testamentu, da se mu je od te ure v sladkost spremenilo za dušo in telo, kar se mu je prej grenko zdelo.

Tako lepi, krepki začetki Bogu posvečenega življenja so skerbili hudobnega duha, sovražnika rodu človeškega. Napel je vse moči, da bi izpodkopal čednost Frančiškovo ter ga zvodil k prejšnjemu lahkomišljenemu življenju. Ko se je vernil iz Rima ter prišel zopet v Ásiz, je imel blagi mladenič silne izkušnjave in hude boje.

Negdanje prosto, veselo življenje, lepa obleka, dobre gosti, prejšnji visoko letajoči naklepi in načerti, vse to mu je vedno migalo pred očmi ter mu zbujalo spomine in poželenje. Ali Frančišek se ni dal omajati; z natančno pazljivostjo je zatiral vse počutne želje, z vročimi solzami je molil in prosil Boga pomoči; neskončno vsmiljeni Bog pa ga je obilo tolažil in krepčal.

Nekega dne se je sprehajal po polju potopljen v premissljevanje. Približa se stari cerkvi svetega Damijana ter stopi notri, da bi molil. Pred podobo križanega Boga se verže na tla ter izreče trikrat v pobožnem navdušenju te lepe besede, ki jih je pozneje pogostoma ponavljal: „Veliki Bog, polni veličastva, in ti moj Gospod Jezus Kristus, prosim te, razsvetli me in razpodi teme mojega duha; podeli mi čisto vero, terdno upanje in popolno ljubezen. Stori, o moj Bog, da te spoznam tako dobro, da bom v vseh rečeh delal le po tvojem navdihnjenju in kaker je primerno tvoji sveti volji.“ In ves vtopljen v solzah je gledal ljubeznjivo na križanega Jezusa. Tedaj je slišal trikrat preroške besede: „Frančišek, pojdi, popravi mojo hišo, ki vidiš, da se vsa podira“. Ali ni mu bil jasen njih pravi pomen, razlagal si jih je po besedi. Ko je torej vun šel ter srečal duhovnika tiste cerkve, Petra po imenu, mu ponudi, kar je imel pri sebi denarja rekoč: „Prosim vas, gospod, kupite olja za ta denar in dajte da bo gorelo pred križem?“ Nato je šel domov, osedlal konja ter pojezdil v Folinj z neketerimi kosovi tkanine, ki jih je hotel tam prodati; in res je prodal te kose in še konja z njimi ter prinesel vse, kar je skupil, gospodu Petru k svetemu Damijanu, da bi imel za cerkveno popraviljanje. Pokleknil je pred gospoda ter mu pobožno poljubil roke. Duhovnik ni verjel svojim očem, tako naglo se mu je zdelo spremenjenje. Bojé se kakove prevare ni hotel sprejeti denarja, zlasti ko se je spominjal skopega očeta Bernardona; vdal pa se je naposled željam Frančiškovim, ko ga je prosil, da bi smel pri njemu stanovati. Frančišek je res ostal pri njemu; denar pa je vergel skozi okno v cerkev.

Peter Bernardon, ko je izvedel, kaj počenja njegov sin, ter videl, da ne pride domov, skliče prijatelje in znance, ter gre z njimi ponj ves serdit; zlasti mu je bilo žal na dnu serca za konja in denar, ki ga je Frančišek izdal. Prav ostro ga hoče kaznovati, da si bo zapomnil za vselej. Ali ko pride k svetemu Damijanu, je bil Frančišek že vbežal; skril se je v neki berlog, ki je le en služabnik očetov vedel zanj. Ta mu je prinašal, kar mu je bilo treba za življenje.

Frančišek pa je v berlogu brez nehanja molil z obilimi solzami, ter prosil Boga, da bi ga rešil teh, ki ga preganjajo, in doveršil, kar mu je navdihnili. Tako je živel tamkaj cel mesec. Nato premaga strah, ker postavi edino v Boga vse svoje upanje, ne zanašaje se na lastne moči. Ta misel mu napolni serce z velikim pogumom. Vesel se verne v asiško mesto. Ali silno se je bil spremenil. Vpadenega, bledega obličja, z razterganimi cunjami le za silo pokrit se je prikazal mej rojaki. Ti so bili prepričani, da se mu je pamet zmešala. Na glas so ga imenovali norca; otroci pa so letali za njim ter blato in kamenje vvanj lučali. Ali Frančišek se ni menil za tako zasramovanje; v serci je hvalil Boga, da sme pred vsemi ljudmi znamenja norosti križa nositi na sebi.

Ko je Bernardon zaslišal, kaj se godi ter kako ljudje od vseh strani zasramujejo njegovega sinu, leti vun kaker obseden, popade Frančiška, ter ga vleče sè vso silo domov. Zdaj se znese nad njim do dobrega, kriči, tepe ga in naposled zapre v neko temno kambrico. Tam mu izkuša izbiti iz glave, kar si je bil namenil, s pregovarjenjem in pretenjem. Ali Frančišek se ne da omajati; groženje ga le še bolj poterjuje in jači, ker vedno bere z očmi svoje duše evangelijske besede: „Blager si tistim, ki preganjanje terpe zavoljo pravice, zakaj njih je nebeško kraljestvo“.

Tako terdo ravnanje z ljubljenim sinóm je prizadevalo pobožni, rahločutni materi težke serčne bolečine. Britko je tožila in grajala divjo ostrost svojega moža, in ko je bil šel enkrat z dómu po svojih kupčijskih opravkih, si ni mogla kaj, da ne bi bila odperla ječe svojega Frančiška ter izkušala se sladkim, ljubezni polnim prigovarjanjem ga odverniti od tega, kar je bil sklenil, da se hoče namreč ločiti od sveta in družine svoje. Ali kmalu je videla, da si zastonj prizadeva; pustila ga je torej, naj gre, kamer hoče, in Frančišek se je vernil blagoslavljuje Boga k svetemu Damijanu.

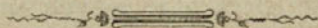
Ali ko je Peter Bernardon domov prišel, očita britko vbogi ženi, kar je storila, in hitro leti iskat sinu. Ta pa, pokrepčan v svojem notranjem in z nadčloveškim pogumom napolnjen, brez straha stopi pred očeta ter mu pravi s terdnim glasom: „Vaše tepenje in vašo ječo imam za nič in z blaženim veseljem terpim za ime Jezusa Kristusa“. Ko je torej oče videl, da ni upanja, da bi kaj opravil, misli le še na to, kako bi denar nazaj dobil, kar ga je skupil Frančišek za konja in tisto tkanino, in ker ga je dobil pri oknu, kamer ga je bil vergel Frančišek, ko se ga je branil duhovnik, se mu poleže nekoliko jeza. Vender še ni bilo za-

dosti njegovi lakomnosti; obšla ga je namreč sumnja, da je Frančišek prideržal še druge zneske; zato ga gre naravnost tožit k mestni gosposki. Ob enem ga je hotel prisiliti, da bi se odpovedal vsemu, kar bi imel še upati od očetovega premoženja. H gosposki klican, je Frančišek tako odgovoril: „Hvala Bogu, jaz sem vstopil v popolno slobodo služabnikov božjih; jaz nimam ničesar obravnati z gosposko“. In gosposka je spoštovala spreobrnjenje in stanovitnost njegovo. Odgovorila je očetu: „Ker je vstopil v službo božjo, ni več pod našo oblastjo“. Tedaj je bila oblast natanko razdeljena in oni so niso hoteli vtikati v pravice škofove in cerkvene. Bernardon se oberne torej do Vida Sekundija, ki je bil tedaj škof v Asizu in previden in moder mož. Ta pošlje po Frančiška in Frančišek odgovori: „Precej pojdem h gospodu škofu; on je oče in gospod dušam.“ Škof ga sprejme z veliko dobrotljivostjo. „Vaš oče“, tako mu pravi, „so silno hudi na vas; ako hočete Bogu služiti, vernite očetu denar, ki ga imate; znabiti je po krivici pridobljen. Bog noče, da bi cerkvi na korist obračali to, kar more potolažiti serd očeta vašega. Sin moj, zaupajte v Boga, slobodno delajte, ne bojte se ničesar; on bo pomočnik vaš ter vam bo dal za korist svoje cerkve vse, kar je potrebno“. Oserčen po teh besedah škofovih in kaker Boga pijan se vzdigne Frančišek ter pravi: „Gospod, jaz jim bom vernil, kar je njih, tudi obleko“. Nato se sleče, položi vse pred škofa ter pravi: „Poslušajte in razumajte! do zdaj sem imenoval Petra Bernardona svojega očeta, odslej pa smem reči s polnim zaupanjem: Oče naš, kir si v nebesih, v keterega sem položil svoj zaklad in vero svojega upanja“. Vsi, ki so bili poleg, so bili ginjeni do solz ter so obsojali v sercu nevsmiljeno zgrabljivost Petra Bernardona. Škof, prevzet od občudovanja, odpre Frančišku roke in serce ter ga pokrije se svojim lastnim plaščem. Frančišek je bil v svojem 26. letu, ko je tako očitno se odpovedal vsem pozemeljskim rečem.

Oproščen tedaj vezi, ki so ga zadržavale na svetu, ter vstopivši po željah svojih v pravo slobodo otrok božjih, je šel Frančišek najprej v samoto, da bi bil tam bliže svojemu ljubljenu ter bi bolj pazljivo mogel poslušati glas njegov. Hodil je po gozdih in gorah prepevaje po francosko hvalo božjo in veselje serca svojega. Srečajo pa ga nekega dne roparji, ki ga vprašajo: „Gdo si ti?“ — „Jaz sem glasnik velikega kralja“ jim odgovori s preroškim glasom. Vzamejo mu plašč, ki mu ga je bil dal škof, tepejo ga z divjo silovitostjo ter veržejo v jarek napolnjen sè snegom in zasmе-

hovaje mu pravijo : „Tu leži zdaj, zarobljeni glasnik božji.“ Ko oti- dejo, vstane Frančišek iz jarka, vesel, da je kaj terpel, ter začne še glasneje peti. Ali ker je imel le samo srajco na sebi in še tisto silno siromaško, gre do nekega samostana, da bi dobil kaj obleke vbogajme. Tam je prebil nekoliko dni pri najnižjih opravilih v kuhinji ; ali nihče se ni vsmilil njegove nagote. Zato gre od tamkaj ter pride v mesto Gubij, kjer ga je spoznal neki stari prijatelj. Ta ga gostoljubno sprejme, ter mu oskerbi kratko haljo, pas iz use- nja, čizme in palico, kar je bila navadna oprava puščavnikom. V tej spokorni obleki gre vbožček Kristusov v bolnišnico gobavih, kjer se je lotil streči najnesrečnišim. Odslej mu je bilo največje vese- lje, da je prebival pri njih, vmival jim noge, obezaval rane ter jih snažil in poljubljal poln goreče ljubezni.

Gobe so bile, kaker je znano, v srednjem veku tudi po Ev- ropi zelo razširjana bolezen, ki so se je ljudje po pravici strašili, tako je bila gnjusna in grozovita. Kaj bi bilo z vbozimi, ki so jo nalezli, da ni sveta katoliška cerkev z genljivo materino ljubezenjo skerbela za nje, da ni ona navdihovala čeznatornega junaštva svo- jim najboljšim otrokom, ki so se radovoljno posvečevali postrežbi teh nesrečnih! In mej njimi je bil prvih eden sveti oče Fraučišek.



Neizmerna lepota presvetega Serca Jezusovega.

Človek je prejel od svojega dobrotljivega Stvarnika prelepe darove, mej vsemi stvarmi na zemlji naj lepše. Po pravici se ime- nuje kralj in gospod vseh stvari. Še preden je bil vstvarjen, je Bog rekel: „Naredimo človeka po svoji podobi; naj gospoduje čez vso zemljo.“

Tudi po telesu je človek krona vsega stvarstva. Njegovo mo- dro čelo, jasno oko, prijazno obličje, ponosna hoja, ljubeznjivi glas, neprecenljivi dar govorjenja in druge telesne prednosti nam že po zunanjem jasno pričajo, da je človeško telo veličasten tempelj, ki ga je Bog sam posvetil, ko mu je nevmerjočo po svoji podobi vstvarjeno dušo vdihnil. — Ko je David premišljeval veličastnost stvarjenja božjega in sprevidel, kolikanj je človek veličastniši mi-

mo vseh družih stvari, je zaklical: „Le malo si ga znižal pod anđelje; sè slavo in častjo si ga ovenčal ter si ga čez dela svojih rok postavil.“ (Ps. 8, 6. 7.) Po svoji nevmerjoči duši je tedaj človek nekako soroden anđeljem v nebesih. Pa ta anđeljska plemenitost človeške duše prešinja in blaži tudi njegovo telo; oboje, duša in telo je mej seboj v prečudni, nedopovedljivi zvezi. Zato sv. apostelj Pavel človeško telo imenuje tempelj božji. In altar,—naj imenitniši del tega posvečenega tempeljna, pristavimo—je serce človeško.

Serce je tedaj pri človeku naj imenitniša reč. Iz serca se izteka vsa kri po človeškem telesu in vsa zopet priteka v serce, da more človek živeti. In keder serce neha biti, tedaj tudi oko vgasne, roka vvene, noga oterpne, človek vmerje. — Serce je pa tudi središče, takorekoč ognjišče dušnega življenja. Že iz starodavnih časov je pri raznih narodih navada, človeka soditi po lastnosti njegovega serca: kakeršno serce, tak je človek — serce je pri človeku vse. Ako je serce dobro, je vse dobro; ako je pa serce slabo in sprideno, je vse slabo, ter ostane tako dolgo vse slabo, dokler se serce ne zboljša. To nam je povedal Jezus sam, ki je človeško serce naj bolje poznal. On je rekel, da iz serca pride vse: iz serca prihajajo misli in želje, dobre in zlobne, iz njih pa dela; rekel je, da, česer je serce polno, to iz ust gre, rekel je: „Kjer je tvoj zaklad, tam je tvoje serce!“ — Lepše pač ne moreš nikoger pohvaliti, kaker če mu smeš v resnici reči, da ima dobro, blago serce.

Če pa že na zemlji mej seboj tako govorimo, kaj porečemo še le o Jezusovem milem, premilem Sercu!

Ko je Jezus človek postal, sprejel je vse človeške lastnosti razen greha: bil je Bog in človek skupaj. Vse njegove dušne in telesne moči—človeška natora—bile so združene z božjimi lastnostmi — z božjo natoro. Tedaj je Serce Jezusovo ob enem božje Serce, tisto naj slajše Serce, ki ima naj lepše človeške lastnosti pa tudi lastnosti božje. O veličastno Serce Jezusovo, kedo bi bil v stanu izreči tvoje lepote!

Pač je bilo od tistega trenutka, ko je Bog rekel: „Naredimo človeka po svoji podobi,“ do današnjega dne brez števila ljudi na zemlji. Mnogi, mnogi izmej njih so bili dobrega, prav dobrega serca. Že v stari zavezi so mnogi moški in ženske pohvaljeni, da so imeli pobožno, vsmiljeno, čisto, blago serce. V novi zavezi pa že prešteti ni števila naših bratov in sester, ki so ves čas svojega

življenja obračali v to, da so si čedalje bolj oblažili in olepšali svoje serce s kerščanskimi čednostmi. O kako bo enkrat na sodnji dan veličastna procesija na desnici Sinu božjega: toliko število zgoli dobrih ali saj poboljšanih, poveličanih sere!

Vender tacega serca, kaker je Jezusovo, tacega še ni bilo na svetu in ga ne bo. Ke bi tudi svetost in lepoto vseh človeških sere skupaj zbral, da bi se svetila v enem samem sercu—na enem prostorčku, bila bi komaj le slabotna senca one nebeške lepote, ki se lesketa v presladkem Sercu Jezusovem! Mislite si katerokoli dobro serčno lastnost, v Jezusovem Sercu jo najdete v naj večji meri, v naj večji popolnosti. Jezusovo Serce je naj bolj verno, naj bolj zaupljivo in naj bolj ljubeče Serce; naj ponižniše, naj pokorniše, naj krotkejše, naj mirniše in pohlevniše, naj bolj poterpežljivo Serce; naj pobožniše, naj hvaležniše, naj čistejše, naj bolj odkrito in blago, naj zvestejše in stanovitniše Serce; naj bolj dobrotljivo in vsmiljeno, naj bolj prizanesljivo, milosti polno Serce; naj močnejše, naj pogumniše, naj bolj goreče Serce; naj plemenitiše, naj svetejše—božje Serce!

O ke bi ljudje poznali Jezusovo presveto Serce, gotovo bi ga tudi ljubili, in ke bi ga res ljubili, bi ga tudi posnemali!

In v ta dvojni namen, da bi vsaj bravci in prijatelji našega lista čedalje bolj ljubili Jezusovo najsvetejše Serce, in da bi ga tudi v čednostih posnemali, hočemo ž njimi premišljevatí najimennitniše lastnosti tega veličastnega Serca.

Sleherno serce sploh, ker se ne more videti, se naj lažje spozna iz besed in del—iz življenja dotičnega človeka. Tudi Jezusovo najsvetejše Serce bomo naj lažje spoznali iz njegovega življenja, kaker so ga nam popisali tisti, ki so nekedaj ž njim govorili, ž njim živeli; nekaj pa tudi iz sporočila onih srečnih, katerim se je Serce Jezusovo še posebej razodelo. O mili Jezus, pokaži nam svoje Serce! Razsvetli nam um, da bomo spoznali njegovo lepoto, in omeči nam voljo, da ga bomo ljubili in posnemali!

1. Božje Serce.

„In beseda je meso postala, ter je mej nami prebivala (in videli smo njeno čast kaker čast Edinorojenega od Očeta) polna milosti in resnice.“ (Jan. 1, 14.) Te prelepe besede beremo precej v prvem poglavju sv. evangelija, ki ga nam je spisal tisti sv. pisatelj, ki je prvi začel pisati o presvetem Sercu, sv. Janez namreč, ki je—sam deviško nedolžen—slonel pri zadnji večerji Jezusu na persih ter gotovo naj bolj poznal in čutil lepoto Zveličarjevega

Serca. To le je ob kratkem njih pomen: Druga oseba božja se je včlovečila, je človeško naturo sprejela, in Jezus — Bog in človek skupaj v eni osebi — je živel na svetu tri in trideset let, povsod dobrote delil, čudeže delal ter učil svoj božji nauk z besedo in zgledom. Njegovo življenje je bilo božje življenje: vse, kar je mislil, govoril in delal, je tako mislil, govoril in delal, kakor je bilo naj bolj prav. In aposteljni so bili priča tega božjega življenja, so vse videli, koliker je namreč mogoče gledati božje z minljivimi očmi. Ko je po zadnji večerji apostelj Filip rekel Jezusu: „Gospod, pokaži nam Očeta“, je po pravici očitaje odgovoril: „Toliko časa sem pri vas, pa me še ne poznate? Filip, kedor mene vidi, vidi tudi Očeta!“

Ker smo pa že rekli, da se serce človeško sme imenovati vir vseh misli, besed in del, zato se tudi Serce božjega Sinu—vir njegovega božjega življenja—po pravici imenuje božje Serce

In skoraj groza in strah me je, da se prederznem to posvečeno posodo vse svetosti popisovati. Kje se hočem lotiti? kje hočem začeti?

Vem, kje bom začel. Tam, kjer je začel sv. Janez, ljubljenec Jezusov — na Kalvariji. On piše takole o Jezusovem Sercu: „Judje so tedaj, da bi trupla ne ostala na križu v soboto, Pilata prosili, da bi se jim kosti sterle in da bi se sneli. Vojaki so torej prišli ter so prvemu sicer sterli kosti in družemu, kateri je bil ž njim križan. Ko so pa do Jezusa prišli, so videli, da je že mertev ter mu niso kosti sterli; ampak eden vojakov je sè sulico njegovo stran odperl in zdajciji je tekla kri in voda iz nje. In kateri je videl, je pričal, in je resnično njegovo pričanje; in on vé, da resnico govori, da tudi vi verujete (Jan. 19, 31—35).

Veliko presunljivega in veličastnega je videl sv. Janez v Jezusovem življenju; videl ga je po verh morskih volov hoditi, vetrovom zapovedovati, videl ga je mertve k življenju obujati in brez števila družih čudežev delati, videl ga je celo na gori Taboru spremenjenega v toliki bliščobi, da si očesa ni upal vpreti vanj: vendar zdi se mi, da ga nikjer nobena reč ni tako globoko v serce genila in pretresla, kakor prebodenje božjega Serca na Golgoti. Kolika nepopisljiva groza ga je preletala, ko je videl, kako je vojščak zagrabil ostro sulico, jo nameril milemu že mertvem Jezusu naravnost v Serce ter jo s tako silo zabodel, da je začela kri in voda teči. Oh kako živo mu je zdaj pred oči stopilo vse veličastvo,

ki ga je pri Jezusu tri leta imel priložnost gledati; tukaj je videl vso „časť polno milosti in resnice“. Saj ravno smertna ura je tisti trenotek, ko se nam naj bolj v živo ponovi spomin vse lepote in blagovitosti, ki jo je imelo serce ranjcega. In pri sv. Janezu, ki je v življenju Jezusa tolikanj ljubil, pač ni moglo biti drugače. Tedaj se nam ni čuditi, da si je ravno ta pogled bolj v serce in spomin vtisnil kakor vsak drugi in zakaj ravno tukaj v svojem pripovedovanju tako pomenljivo pristavlja: „tisti, ki je videl, je pričeval“.

Preselimo se v duhu še mi na Kalvarijo in poglejmo prav od blizu Jezusovo prebodeno Serce. In da ga bomo bolj razumeli, ozrmo se ob enem s tega prestrašnega kraja nazaj in naprej—na Jezusovo življenje.

Najpred nazaj. Tam vidimo v betlehenskikh jaselcah v hladnem in vlažnem hlevcu na terdi postelji leže malo Detetce. Pred njim klečita Marija in sv. Jožef; kakor dva serafina ga molita vsa zamaknjena. Kmalu pritečejo še pastirci—poglejte jih, kako pobožno poklekujajo in molijo! Prikažejo se nebeške trume angeljev—poslušajte, kako veličastno prepevajo božjemu Detetu časť in slavo!—O nebeški duhovi! le prepevajte mu božjo časť in slavo, in vsi pravični zemljani! klečé ga molite, zakaj to Dete je božji Sin, ki ima življenje sam iz sebe. „Kaker ima namreč Oče življenje sam v sebi, tako je tudi Sinu dal imeti življenje v samem sebi“ (Jan. 5, 26). Tedaj je mlado serce premilega, Deteta v jaselcah—božje Serce Jezusovo!

Nekaj dni potem vidimo nad hišo, kjer prebiva sveta družina, svitlo zvezdo in notri stopijo trije sveti modrijani, trije bogati možje, bogoljubni kralji od Jutrovega. Glejte jih, kako stermijo in spoštljivo—klečé molijo novorojenega kralja judovskega, keterega je že zdavnej prerok Izaija napovedovaje imenoval „Prečudnega, Močnega—Boga“. O blage duše iz daljnih ajdovskih dežel, le molite in klečé časťite božje Dete; bogato ga obdarujte s čistim zlatom, saj je kralj vsih kraljev; darujte mu dišečega kadila, saj je pravi živi Bog, stvarnik ne le one zvezde, ki je vas sem pripeljala, ampak vsih stvari, nebes in zemlje; dajte mu mire v dar, saj je to Dete rešenik sveta, zveličar! — In serce tega velikega kralja, mogočnega stvarnika in božjega odrešenika je — božje Serce Jezusovo!

Čez dvanajst let je Jezus odrastel in postal prekrasen mladeniček: poglejmo ga mej sivolasimi učniki v jeruzalemskem tem-

peljnu in poslušajmo, kako se čudijo njegovim modrim odgovorom. Le čudite se, vi pozemeljski modrijani; njegova učenost je iz nebes, je božja učenost in tempelj, kaker sam pravi, je hiša njegovega Očeta, ker je Sin božji: in zato je tudi njegovo mladeniško serce—božje Serce Jezusovo.

Poslednjič pride čas, da očitno mej ljudi stopi. Njegova prva pot je k Jordanu, kjer je sv. Janez pokoro oznanjeval in kerščeval. Po zunanjem ne kaže nikakeršne imenitnosti in bliščobe, ampak v neizmerni ponižnosti se grešnikom pridruži ter se da Janezu kerstiti. Toda poslušajte sv. Janeza, ki glasno o njem priča: „Glejte ja gnje božje, katero odjemlje grehe sveta,“ in čujte glas nebeškega Očeta: „Ta je moj preljubeznjivi Sin, nad katerim imam dopadajenje!“ In serce Sinu nebeškega Očeta, serce božjega jagnjeta—je božje Serce Jezusovo.

Poglejmo še nekoliko okrog po judovski deželi tiste kraje, koder je Jezus tri leta hodil in učil ter čudeže delal. Hribje in doline, morje in puščave, mesta in vasi, jeruzalemski tempelj in shodnice: vse nam priča, kako veličastno je njegovo serce. Ko je spregovoril, se je vse čudilo njegovim naukom; zakaj njegovo govorjenje je bilo polno oblasti ter je segalo globoko v serce, učil je kaker kedor ima oblast in ne kaker pismarji (Mat. 13, 54; 7, 29, Luk. 4, 32). Ko so pismarji in farizejci v Jeruzalemu hlapcev poslali nad Jezusa, da bi ga vjeli, so se le-ti vsi zavzeti nazaj vernili in na vprašanje: „Zakaj ga niste sem pripeljali?“ so na kratko odgovorili: „Še nikoli ni noben človek tako govoril, kaker ta (Jan. 7, 46).“ Le ena beseda je bila zadosti, da so hudobni duhovi bežali; le besedo „jaz sem“ je rekel svojim sovražnikom na Oljski gori in kaker mertvi so popadali na tla, in ležali bi bili—ke bi bil le hotel—do sodnjega dne. In ko so ljudje gledali brezštevilne čudeže, so se čudili in stermé popraševali: Kedo je pač ta, ki taka dela opravlja? Sam pa jim pravi: „Če meni ne verjamete, verjemite mojim delam!“ Resnično, kedorkoli ni bil preslepljen, vsak je zlahkoma prevedel, da je Jezus pravi živi Bog. In serce tega vsemogočnega učenika je — božje Serce Jezusovo!

In kaj se zgodi poslednjič na Kalvariji? Vsa natora se je zgrozila, ko je Zveličar vmiral. Sonce noče več sijati, kaker bi se sramovalo morivcev, ki svojega Boga križajo; zemlja se strese, kaker bi ne mogla prenašati teže presvete rešne kervi, ki kaplje na njo; skale pokajo, grobi se odpirajo; kaj ima vse to pomeniti? Presleplje-

ni farizejci nočejo razumeti čudežev; ajdovski stotnik podučuje tresoče se ljudstvo: „Resnično, Sin božji je bil ta!“ — In njegovo serce, nevsmiljeno vmorjeno, grozovito prebodeno, je—božje Serce Jezusovo!

To nam kaže le poveršen pogled s Kalvarije nazaj; pa poglejmo še nekoliko naprej.

S križa sneto truplo Jezusovo položijo v grob. Ali tudi od njegovega mertvega telesa se ni ločila božja natora; kaker ga je nekedaj Marija molila v jaselcah v solzah veselja, tako ga zdaj moliv naročju v solzah britke žalosti; po pravici se imenuje božje telo, in grob, v katerem počiva, je res božji grob. In naj imenitniši del tega božjega telesa je—božje Serce Jezusovo!

Pa Serce Jezusovo ni strohnelo, kaker strohnijo druga serca, keder se v grob položijo. Prišel je tretji dan po pogrebu,—velikonočne nedelje jutro — spet se zemlja potrese, duša Jezusova se zopet sklene s telesom in ves častitljiv vstane Sin božji z lastno močjo iz groba ter pokaže s tem, da je premagovavec smerti in pekla. Sovražniki trepetajo, vsi njegovi pa se veselijo te zmage, ker jim je naj bolj pretresljiv in neovergljiv dokaz božje natore Kristusove. Serce pa, katero je bilo naj bolj oveseljeno, serce, kateremu velja vsa velikonočna aleluja do konca dni, to poveličano zmagoslavno serce je—božje Serce Jezusovo!

Čez 4 dni vidimo aposteljne zadnjikrat zbrane okrog Jezusa na Oljiski gori. Ravno kar so slišali poslednje besede iz njegovih božjih ust — Jezus povzdigne svoje roke in blagoslavlja se vzdiguje više in više—svital oblak ga zakrije; aposteljnomo ni dano gledati veličastnega prihoda v nebeških višavah, zakaj nebeškega veličastva ne more gledati pozemeljsko oko. In zato ga tudi popisati ne more nobeno pero. David kliče: „Odprite se večna vrata, da pojde noter slavni kralj! Kedo je tisti slavni kralj? Gospod vojinskih trum, on je slavni kralj!“ (Ps. 23, 9. 10.) Evangelij pa nam priprosto sporoča: „In Gospod Jezus, ko jim je bil izgovoril, je bil v nebo vzet in sedi na desnici božji“ (Mark. 16, 19) t. j. tudi se svojo človeško, poveličano natoro se vdeležuje božje slave in božjega vladanja. Nobeden pa ni v stanu dopovedati, s koliko slavo so ga spremili vsi pravični starega zakona, s koliko častjo so ga sprejele angeljske trume, in nihče ne more popisati, s koliko vnemo ga gori častita Marija in sv. Jožef, kako ga slavijo sve-te device, ki mu smejo naj bliže biti, kako ga molijo vsi svetniki in izvoljeni božji, in ga bodo vse večne čase. Jaz le toliko rečem:

serce večnega kralja v nebeškem veličastvu je — božje Serce Jezusovo!

Pa tudi na zemlji ima Serce Jezusovo svoje kraljestvo. Vsak tabernakelj je zanj sicer neizmerno priprost, za nas pa neskončno častitljiv kraljev sedež, božji tron. Jezus, ki je nebeščanom pripravil toliko nedopovedljivo slavo, nas tudi ni hotel pustiti zapuščenih sirot, dokler smo na svetu, ampak je v svoji neskončni ljubezni postavil zakrament presv. Rešnega Telesa. Tu je on priučjoč noč in dan, ravno tako osebno in bistveno z dušo in telesom, s kervjo in mesom,—Bog in človek skupno, kaker je nekedaj živel na zemlji, kaker sedi zdaj na desnici božji — vladar nebes in zemlje. Mi vsi to prav dobro vemo in terdno verujemo; le to je kervavih solz vredna škoda, da tako malo pomislimo ter si tako malo k sercu jemljeno, zlasti to genljivo resnico, da naj imenitniši del—če smem tako reči—presvetega Rešnega Telesa je — božje Serce Jezusovo!

Le še en sam pogled naprej — v neznano prihodnost, kateri je v nekem oziru naj važniši, naj omenim. Približal se bo dan, ki je še celo angeljem v nebesih neznan, takrat bo prišel Jezus Kristus v oblakih neba z veliko močjo in častjo od angeljev spremljevan. Vsi bomo iz groba poklicani pred njega stopili, dobri na desno, hudobni na levo. Nebeški kralj bo neskončno pravično sodil; izvoljene bo neskončno bogato plačal, hudobne pa neizmerno ostro kaznoval. Pravičnim ljubeznjivo poreče: „Pridite vi blagodarjeni mojega Očeta in vzemite v last kraljestvo, katero vam je bilo od začetka pripravljeno!“ Zaverženim pa bo zagermel strašne besede: „Poberite se spred mene, vi prekleti, v večni ogenj, ki je pripravljen hudobnemu duhu in njegovim angeljem!“ Radostni pojdejo po sodbi pravični v večno veselje, preklinjevaje in škripaje pa se pogreznejo hudobni v strašni pekel. Časa in sveta bo zdaj konec, ostane večno le to dvoje: nebesa in pekel. In serce, katero bo odločilo vsim narodom srečno ali nesrečno večnost, serce večnega neskončno pravičnega sodnika je—božje Serce Jezusovo!

Najtehtniša resnica je pa ta: božje Serce Jezusovo, dragi bravec, je serce tvojega stvarnika, tvojega zveličarja, tvojega učenika, tvojega kralja, tvojega sodnika, tvojega Boga. Tedaj si ga dolžan moliti, hvaliti in častiti, z veseljem in in vnemo njegov božji nauk poslušati, natanko in vestno izpolnjevati njegovo voljo, in če le moč, tudi njegove želje in svete. In vse to brez odlašanja!

Laudatum, adoratum, amatum cum grato animi affectu sit Eucharisticum Cor Jesu singulis temporis momentis in omnibus orbis tabernaculis usque ad consummationem saeculorum! Amen.

Hvaljeno, moljeno, in s hvaležnim srcem ljubljeno bodi Jezusovo Serce v presvetem Zakramentu vsaki trenotek po vsih tabernakeljnih sveta do konca časov! Amen.

(Vsak dan 100 dni odpustka, Pij IX, 29. febr. 1868.)

Novi svetniki.

1. Sveti Lovrenec Brindiški.

V južni Italiji, nekako tam, kjer je konec adrijskega morja ter se jonsko začinja, stoji staro pa zlasti v novejšem času vedno znamenitiše mesto Brindiz, po laško Brindisi, po latinsko Brundisium ali Brundisium imenovano. To je rojstno mesto svetega Lovrenca, ki se po njem imenuje Brindiški. Porodil se je tamkaj 22. malega serpana leta 1559. Oče mu je bil Viljem de Rossi, pošten mož iz čislane stare benečanske rodovine, ki se je bila naselila v Brindizu, ker je bilo to mesto takrat pod beneško oblastjo. Mati pa mu je bila gospa Elizabeta Mazelli (Maselli).

Pri svetem kerstu so dali detetu ime Julij Cezar, pri nas ne navadno in nekako ajdovsko ime, ki mu pa gotovo ni bilo dano iz slabega namena in detetu nikaker ni branilo že v prvih letih lepo po kerščansko živeti. V resnici je bil deček prav kaker božji angelček, vedno ponižen, podučljiv in poslušen, starišem radost in največa tolažba. Za učenje je imel bistro glavico in lagak in terden spomin.

Otrok šestih let se je učil na pamet majhine pridige, ki jih je tudi v resnici pridigal, kaker frančiškan oblečen, ne doma pred drugimi otroki, temuč — gdo bi si mislil! — prav na pridiznici v škofijski cerkvi pred obilo množico ljudstva, ki je od vseh strani vrelo vkup, ko je pozvonilo k tako posebni pridigi, ter se je ne le čudilo detetu, temuč tudi presunjeno k sercu si jemalo besede, ki jih je po njem očitno sveti Duh govoril.

Po smerti ljubljenega očeta gre Julij Cezar v Benetke k stricu Petru, ki je bil tam pri sv. Marku učitelj mladeničem, ki so

se pripravljali za duhovski stan, ter ob enem župnik pri svetem Ivanu, mož, ki ga je vse spoštovale tako zavoljo velike učenosti njegove, kaker zaradi lepega, zglednega življenja. Tukaj je Julij Cezar naglo rasel v pravi modrosti, ki je izpolnjevanje zapovedi božjih, pa ob enem tudi v modroslovnih in drugih koristnih naukih, iz katerih je zajemal jasno znanje o dolžnostih svojih, ako hoče biti dober kristijan.

Dobro vedoč pa, kako hitro prejde bogastvo in slava tega sveta, je že v 16. letu slovo dal obojemu ter pri beneških kapucinih stopil v red svetega Frančiška. 17. svečana l. 1575 je v Veroni sprejel redovno obleko ter ko brat Lovrenec začel leto svoje poskušnje.

Zveršivši novicijat, se je zavezal sè slovesnimi obljubami ter se nato učil modroslovja v Padovi, kjer so kmalu spoznali bistro glavo in čudoviti spomin njegov. Ko je nadalje prestopil k bogosloveskim naukom, so stermeli nad njegovo učenostjo najmodrejši možje tistega časa. Skoraj celo sveto pismo se je naučil na pamet in ni je bilo notri reči, ki bi je ne bil razumel. Brez težave je bral gerško, kaldejsko, sirsko in arabsko. Govoril in pisal je razen v laškem in latinskem tudi v nemškem, španskem, francoskem in še mnogih drugih jezikih in narečjih evropskih, kaker bi bil rojen v dotičnih krajih. V hebrejščini pa je bil tako izurjen, da je osramotil, preveril in k pravemu spoznanju svete katoliške cerkve pripeljal mnogo Judov in njihovih rabinov, ki so za terdno mislili, da je bil mej njimi rojen in odgojen. Ljudem pa se je zdelo, kaker bi bil Bog nad njim čudež storil ter mu podelil dar jezikov kaker nekedaj aposteljnom.

Še preden je bil mašnik, so mu dali očitno oznanjevati besedo božjo, in sè svojo nadčloveško močjo v prepričevanju je z lahkoto mečil najterja serca. Za mašnika posvečen je misijonaril z velikim duhovnim pridom v poglavitnih mestih italijanskih. Ko je imel v Rimu postne pridige, niso bile cerkve zadosti velike silni množici, ki ga je hotela slišati. Tadanji papež Klemen VIII. mu je vkažal celo Judom pridigati v njihovem lastnem jeziku, in opravljal je to službo skozi tri leta v Rimu in potem v mnogih drugih laških mestih s takim vspehom, da so se poskrili od sramote najprederzniši rabini nemož se vstavljati njegovim prepričalnim besedam.

Kmalu ga je poklicala pokorščina za prednjika samostana beneškega in že leta 1590 so ga izvolili za provincijala Toskanske okrajine. Čez tri leta je prevzel vlado svoje domače beneške pro-

vincijske; leta 1596 pa so ga izbrali pri občni skupščini v Rimu za generalnega definatorja ali vesoljnega svetovavca kapucinskega reda. V tej časti so ga poterjili tudi pri generalnem kapiteljnu leta 1599.

Ob tistem času so si na Češkem protestantje silno prizadevali, da bi, kar le mogoče razširili svojo vero in izpodrinili katoliško. Nadškof praški ni smel mirno gledati takega prizadevanja; njegova dolžnost je bila skušati, da zajezi nevarnost, ki je pretila katoliški cerkvi. Oberne se torej do cesarja ter skupaj z njim prosi svetega očeta papeža, naj pošlje gorečih kapucinov na Češko, da bodo pridigali zoper krivi nauk ter poterjevali katoličane v pravi veri Kristusovi.

Papež odloči za to poslanje patra Lovrenca Brindiškega, tako je bil nasvetoval generalni minister kapucinski, ter ga imenuje za apostoljskega komisarja na Češkem. Pater Lovrenec si izvoli trinajst pomočnikov, namreč 11 mašnikov in 2 brata lajka, ter odrine z njimi čez Tirolsko proti zlati Pragi. 28. velikega serpana 1599 so prišli na Dunaj, kjer so jih lepo sprejeli frančiškani konventuali, dokler jim je nadvojvoda Matija, brat cesarjev, preskerbel posebno stanovanje. Tukaj pustivši po želji nadvojvoda pet izverstnih redovnikov, gre pater Lovrenec z ostalimi v Prago, kjer jih je bil nadškof silno vesel; ravno tako tudi cesar, Rudolf II., katerega so se ti ponižni možje tako priljubili, da jim je velel, kjer koli hočejo, poiskati primerne prostora za samostan, če prav na cesarskih vertih.

V resnici je na binkušni pondeljek leta 1600 nadškof sam slovesno položil zakladni kamen ter blagoslovil križ, ki ga zasajajo kapucini pred vrati svojih samostanov. Ali protestantje so na vso moč nasprotovali naseljenju kapucinskega reda v glavnem mestu češkem. Cesar pa je bil čedalje bolj mračnega duha, čedalje bolj nezaupen do ljudi ter tudi do vbogih kapucinov. Proti njim ga je zlasti šuntal neki malopriden zvezdogled, Danec T i h o B r a h e, ki mu je lagal, da vidi v zvezdah zapisane velike nevarnosti za cesarstvo, ako ne izpodi kapucinov iz dežele. In sčasoma se mu je cesar res vdal ter je privolil v to. Vse je bilo že pripravljeno za odhod; v pondeljek so imeli zapustiti Prago. V nedeljo pri navadni pridigi pater Lavrenec slovo vzame ter pravi naposled: „Ako nam ne bo več dovoljeno videti cesarja, vas prosimo, povejte mu, da ne bomo nigdar nehali v skupni molitvi prositi blagoslova božjega nanj in na njegovo cesarstvo.“ Dalje ni mogel govoriti; vstavil ga je glasni jok pobožno mu vdanih poslušavcev.

Tudi cesar je bil ginjen, ko so mu sporočili te besede, in še tisti dan je preklical svoj prejšnji sklep. „Pater Lovrenec je prvi apostelj“, tako je djal, „on je svetnik. On ne sme od tod. Mogočnisi cesar kaker sem jaz mi vkaže, da ga naj zaderžim.“

Ali protestantje niso bili veseli, ker je cesar spremenil svoje misli; zlasti je Tiho Brahe škripal od togote, ko je videl, kako so se mu hitro poderli naklepi, ki jih je dolgo koval z lažmi in zvi-jačami. Vmerl je kmalu potem za neko neozdravljivo bolezenjo, kar se je zdelo vsem očitna kazen božja. Patra Lovrenca in njegove tovariše pa je dal cesar k sebi poklicati ter jih je sprejel s prvotno blagovoljnostjo, in vse, kar je bilo treba, da se jim je samostan dodelal, je dal plačati iz cesarskega zaklada. Ob enem je vkažal tudi na Dunaju in v Gradcu zidati kapucinom samostane, kaker sta se mej tem nadvojvoda Matija na Dunaju in Ferdinand v Gradcu že sama bila zgovorila s patrom Lovrencem. Sveti Lovrenec je torej vstanovnik teh trijeh samostanov, ki so bili pozneje začetki trijeh redovnih okrajin, češke, avstrijske in štirске.—

Leta 1601 je turski sultan Mahomed III. z veliko vojsko napadel ogersko deželo; 80.000 mož je imel. Cesar mu je poslal nasproti nadvojvoda Matija z le 18000 mož. Po silni prošnji nadvojvoda ter lastnem povelju papeževem je pater Lovrenec s trijemi drugimi kapucini ko poljski pridigar spremljal kerščansko vojsko. Cesarski vojvodje so kmalu videli, da je Turek dosti močnejši. Že jim je vpadala serčnost. Posvetujejo se, kaj bi bilo početi. Tudi patra Lovrenca pokličejo. On opominja, naj zaupajo na Gospoda ter se pripravijo na boj se skupno molitvijo, postom in izpovedjo. Na konju, s križem v roki je vodil nato pater Lovrenec armado v boj zoper več ko štiri krat močnejšega sovražnika. O tem boju je pripovedoval pozneje sam v neki pridigi: „Poznam nekoga, ki živi in govori, ki je s pobožnostjo znamenja presvetega križa in najsvetejše Device Marije vstavljal kanonske kugle, ognjene oblice in pušce, da ne bi preletele njegovega konja in škodile kerščanski vojski; in za veči čudež je ostala ena kugla v loku sedla tega človeka, ki živi in govori; in da si je bilo Turkov mnogo več ko kristijanov, vender so bili vsi zapojeni in večinoma pobiti, in kerščanska vojska je dobila po čudežu zmago, dasiravno je bila manjša po številu in trudna po večnih bojih.“

To se je zgodilo 11. vinotoka 1601 pri Stojnem Belem gradu (Stuhlweissenburg); čez tri dni potem je bila druga bitev, ravno tako srečna in slavna. Turki so izgubili 30000 mož ter se

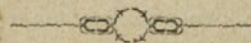
vmeknili ponižani na ono stran Donave. Vojvoda Merkerski (Mercoeur) pa je pozneje na Dunaju brez obotavljanja spoznal, da je pater Lovrenec več storil za zmago, kakor vsi vojščaki skupaj. —

Ko je sveti mož tako povsod dajal najlepše zglede svoje čednosti in gorečnosti, ga pokličejo leta 1603 h generalnemu kapitlju v Rim, kjer ga enoglasno izvolijo za vesoljnega poglavarja ali generala kapucinskega reda. Le pokorščina ga je primorala, da je sprejel to volitev. Ko general je bil zdaj pravi oče svojemu redu. Peš je prehodil Italijo, Francosko, Špansko, Švico, Flandrijo in Nemško ter povsod spodbujal svoje brate k pravemu redovnemu življenju, zlasti k ljubezni do vboštva in gorečnosti za zveličanje duš.

Najprej je šel v Milan. Natihoma, neopažen je upal v mesto priti ali zmotil se je bil. Že se je bilo namreč izvedelo, da pride „sveti general“, kakor so ga imenovali, in v trumah mu je vrelo naproti vse, ne le priprosto ljudstvo, temuč tudi veljaki mestni in sam kardinal vikši škof Friderik Boromej; in ko je ljudstvo na glas prosilo blagoslova, priloži tudi kardinal svojo prošnjo, da naj vstreže pobožni množici.

Enako navdušeno so svetega Lovrenca sprejemali, kamer koli je prišel. Če je še tolikanj naročal gvardijanom, da naj ne izdajo njegovega prihoda, in dasiravno je odlagal svoj vhod na pozne ponočne ure, da bi mogel tako ujeti česčenju, vse ni nič pomagalo. V trumah je ljudstvo vrelo vkup, da bi ga videlo, pozdravilo ter blagoslov njegov prejelo, cvetje in zelenje so mu potresali po ulicah, praznično opravljene so mu naproti prihajale device in po vseh potih je odumevalo: „Sveti general! O glejte, sveti general!“

(Konec prih.)



Pot na sveto goro Alvernijo.

Na vertu laške zemlje, v lepi Toskani, blizu pogorja apeninskega, ki se vleče skozi Italijo od enega konca do drugega, vzdiguje se visoko proti nebu sveta gora Alvernija ali Verna. Smemo jo imenovati po vsi pravici „sveto goro,“ njo je namreč sv. Frančišek posebno ljubil, na njej je večkrat prebival, in kar je poglavitno, na njej se mu je prikazal Jezus Kristus, ko mu je v podobi serafina vtisnil svoje svete rane. Pa tudi pozneje je mnogo svetih

bratov živele na tej gori, in mnogo čudežev se je godilo na nji.

Stoji pa gora Verna mej rekama Tiberu in Arnom, kakih 45 italijanskih milj, ali 15 ur od Florencije, glavnega toskanskega mesta. Ime Verna, menijo neketeri, da izvira od Verne ali Laverne, ki je bila starim ajdom boginja tatov in roparjev. Taki so se namreč v starih časih radi potikali po gozdih in pečinah te gore, ter od tam napadali popotnike in kupee, ki so po dolini mimo hodili. Drugi pa mislijo, da se ta gora imenuje zasmehovaje Verna, to je „spomladna,“ zaradi dolge in hude zime, ki terpi na nji navadno sedem mesecev.

Naj bo pa že kaker koli, gotovo je, da ta gora pozneje ni bila več gora roparjev, ampak gora služabnikov božjih, ter da se je začela na nji lepa spomlad, bogata s čudeži in duhovnimi cvetlicami svetega življenja.

Mudivši se lanskega leta delj časa v Toskani, nisem je hotel zapustiti, da ne bi bil videl tega preimenitnega svetišča frančiškanskega, da ne bi bil obiskal krajev, posvečenih po največi skrivnostni dogodbi v življenju sv. Frančiška.

Bilo je 30. sušca ob osmih zjutraj, ko sem sedel v Florenciji na železnico. Vreme je bilo neprijetno, droban dež je rosil, po gorah pa so se valile sive megle. Rad bi bil počakal vgodnišega časa, ali ni mi bilo mogoče, ker sem imel čez nekaj dni že odri-
niti iz Toskane.

Lepa je Florencija, cvetlično mesto. Kaker drago okrašena nevesta ti stoji na obeh straneh reke Arna. Kako se nad vse bogate palače visoko vzdiguje veličastna kúpola velike cerkve, posvečene Sveti Mariji cvetlični, delo slavnega mojstra Brunelleskija! Pa so tudi ponosni florentinci na to kúpolo! Ko je šel Mikelandželo v Rim zidat kúpolo svetega Petra, se je prišel poslovit od nje, tako pripovedujejo. „Z Bogom, draga moja!“ je rekel, „delat grem stvar, ki ti bo podobna, ali ne enaka.“

Zapustivši postajo se pomika vlak počasi naprej mej verti in hišami, vže na pol na deželi. Na levi strani se vidi na gori mej dvema gričema staro mesto Fjezole, mati Florencije. Na enem tistih dveh gričev stoji frančiškanski samostan, iz keterega je krasen razgled po Florenciji in tje do Pistoje. Kanjkem nadvojvodi toskanskemu Leopoldu se je neki tako dopadel ta razgled, da je nekdaj ves navdušen rekel: „Tu se ne vmerje!“ Ali star redovnik, ki ga je spremljal, odgovori: „Visokost, ako bi se tu ne vmerlo, gotovo bi ne bili redovniki na tem mestu.“ „Prav imate,“ pravi smehljaje se nadvojvoda, „res je tako!“—

Kmalu smo bili na planjavi, ki se imenuje Val d'Arno superiore, zgornja dolina reke Arna. Mimo lepih mestec in prijaznih vasi derdra vlak vedno blizu te reke. Na levi se vidijo gore Apenini, ki so najvišje tam, kjer stoji nekedar tako slavni samostan svetega Romualda, Kamaldoli; tako visoke, da se ž njih vidi oboje morje, jadransko in tirensko.

Ob desetih smo dospeli do starega etrurskega mesta Aréca. Kaj prijetno leži na griču, obdano kaker večina italijanskih mest s precej visokim zidom, ki pa dandanašnji seveda razpada. Minili so oni časi srednjega veka, ko so italijanska mesta bila v vednem boju mej seboj, ker je hotelo drugo nad drugim gospodariti. Takrat je mestu dobro služilo ono zidovje, ker vojna vmetalnost ni še bila na visoki stopnji, ter je še osebna hrabrost odločevala kervave boje. Dandanašnji je vse drugače. Topovi bi razrušili tak zid v kratkem času.

V Arécu sem moral zapustiti vlak, ki gre dalje proti Rimu; gora Verna stoji namreč v strani proti Apeninom. Imel sem seboj priporočilno pismo do p. Ksaverija, ki oskerbuje še z enim tovarišem duhovna opravila v mestni bolnišnici. Prijazno me sprejme in ker se je bližala enajsta ura, greva skupaj v veliko cerkev k postni pridigi, ki jo je imel pater Augustin, frančiškan toskanske provincije, prav izversten govornik.

Po obedu grem ogledat mesto, ki je bogato, posebno kar se tiče zidarstva. Velika cerkev je bila zidana leta 1300 v gotičnem zlogu. Cerkev sv. Petra pa je bila menda nekedar ajdovski tempelj. Mesto Aréc ima kakih 15000 prebivavcev. Tu so bili rojeni tudi mnogi imenitni možje n. pr. Petrarka, slavni pesnik italijanski, Gvido Aretinski, ki je znašel muzikalne sekirice (note), papež Julij II., slikar Vazari i. dr.

Popoldne ob treh grem na terg, kjer stoji poštni voz, ki vozi vsaki dan v Bibjeno. Vsedem se v voz, da si pridobim sedež pod streho, zakaj začelo je bilo vnovič deževati. Stara ženica, ki je stala mej durmi bližnje hiše, priteče ter mi zagotovi, da gre voz čez pol ure proti Bibjeni. Zgovorna je bila ženica; začela mi je pripovedovati razne mestne novice; poslednjič pravi: „Veste, včeraj se je peljal tu notri tudi en frančiškan, ali povem vam, tako gerdega meniha še nisem videla v svojem življenju.“ Vedel sem že, koga je mislila. Pravil mi je namreč že prej p. Ksaverij, da je šel prejšnji dan na Verno p. Pacifik iz Kajire v Egiptu.

Štiri je že bilo odbilo; voz se je bil že napolnil znotraj in

zunaj, ali voznika ni bilo še videti; še le ob treh četertih na pet pride s konji ter jih vpreže. Hvala Bogu, veselo zdihnemo vsi, ako dobro vozi, smo v pol tretji uri, še pred mrakom, v Bibjeni. Ali vozniki so včasih svojeglavni. Koliker bolj smo godernjali in prosili, naj vender požene, toliko manj se je za to zmenil. Počasi je stopal za vozom, kadil tobak in pogovarjal se lepo z voznikom, ki je bil za nami. Dokler je bilo svetlo, sem ogledoval lepo dolino, po kateri smo se vozili; ko se je pa zmračilo, začeli smo kimali vsi po versti, in kimali smo, dokler voznik ni vstavil pred kako hišo sè znamenjem, da je namočil namreč razsušeno gerlo.

Okoli devete ure zvečer postoji voz pred neko hišo tik ceste. Tu sem stopil jaz dolu; hiša je namreč hospic samostana gore Verne, kjer sem imel prenočiti. — Beseda „hospic“ izvira iz latinskega ter pomeni to, kar mi imenujemo erperge. Hospic je hiša, namenjena zlasti za prenočišče bratom, ki prosijo za samostan miloščino, pa tudi za druge ki popotujejo. Takih hiš ima samostan vernijski devetnajst na daleč okoli raztresenih; navadno stanuje v njih samo en brat, toda tu pa tam tudi en pater ž njim.

Gostoljubno me sprejme stari lajik. Pripravil mi je bil majhino večerjo, ketere sem bil po dolgi vožnji prav potreben. Pripoveduje mi, da ima že štiri ptuje pod streho, mej njimi tudi patra Pacifka iz Egipta. Vsi so bili že spat šli; tudi jaz storim tako, ker je bilo treba drugi dan zgodaj vstati; in truden kaker sem bil, kmalu prav sladko zaspim.

Ob štirih zjutraj že terka brat lajik: vstanem torej, opravi svoje molitve, ter grem maševat v domačo kapelico. P. Pacifik je bil že odmaševal. Po svoji maši ga pozdravim. Ni se mi čudno zdelo, da se tisti ženici v Arcu ni dopadel. Obraza je mož temnoerjavega, oči ima debele, rumenkaste, nos potlačen, širok, ustnice zabuhle temne barve, lase černe, kratke in kodraste. Lep se v resnici tudi meni ni zdel, nismo namreč vajeni afrikanskih obrazov, zlasti ne v meniški obleki; ali spoznal sem ga ko pobožnega, pohlevnega in ponižnega moža. Po zajuterku se odpravita p. Pacifik in neki drugi ptujec peš proti Alverniji; jaz si pa zaradi slabega zdravja nisem upal ravno tako storiti. Preskerbi mi torej lajik oslička, da me na herbtu ponese gori. Ker hodi mnogo ljudi iz raznih krajev in raznih stanov obiskovat, zlasti po leti, svetišče na gori Verni, dobi človek za majhin denar konja ali osla, da jezdi, pa tudi voz, da se pelje. Kmalu po šesti uri pride pred hišo človek

s precej močnim osletom, keterega ž njegovo pomočjo zasedem, in pomikali smo se proti Alverniji.

V začetku sem pri vsaki stopinji, ki jo je storil osliček, strahotno omahoval, zdaj na desno, zdaj na levo; toda kmalu sem se privadil in zadovoljno sem gledal po dolini, zlasti ker je bila stranska pot, po kateri smo šli, silno slaba in blatna. Na levi sem videl na griču pičle pol ure oddaljeno mestece Bibjeno, ki šteje kakih 3000 duš. —

Čez pol ure smo prišli do mosta, ki pelje čez potok Korsalone; precej na oni strani mostu se začne cesta vzdigovati; vender je prav dobra, ne presterma. Ker je bil tisti dan semenj v Bibjeni, srečevali smo pogostokrat ljudi, ki so gonili pred seboj osle, mule ali konje, obtovorjene z dervi, jagnjeti, kožami, volno in pripostimi slamniki, ki jih ljudje doma pletejo. Pot pelje večinoma po gozdu, mej nizkim in redkim hrastjem; tu in tam se gozd preterga, in vidijo se pašniki in njivice. Hiše so redke; dve majhini vasi ste sicer blizu pota, pa viditi ju nisem mogel, ker nas je vedno obdajala megla. Osliček je dobro stopal; imel je sicer svoje muhe, hodil je namreč najraje ob robu ceste; toda mož, ki je šel za njim, ga je s vpitjem in z debelo palico, ki jo je deržal v roki, kmalu zavernil na pravo pot. Prišli smo že precej visoko, radovedno sem gledal, se bo li prikazala gora Verna, toda megla jo je še vedno pokrivala. Kratkočasili pa so me ptički, ki so kaj lepo prepevali Bogu čast in hvalo. Naposled potegne rahel veter, megla se malo vzdigne in gora Verna se prikaže pred nami. Nad visocimi stermimi skalami se je videla cerkvena, kaker bi bila zrastle iz tal. „To je kapela svetih ran Frančiškovih“ mi pove spremljevalec. Ne morem ti popisati, dragi bravec, kako me je spreletelo, ko sem zagledal sveto mesto, kjer je vtisnil Jezus Kristus svoje častitljive rane svetemu očetu Frančišku. O kolikokrat je na tem samotnem kraju zdihoval serafinski mož in z vročimi solzami močil srečna tla, kolikokrat je poln nebeškega veselja sprehajal se po gozdu in pečinah te blažene gore, in prebivavci nebeški so se mu prikazovali ter ga tolažili!

Ko so mi take podobe migljale pred očmi, je megla zopet zakrila goro. Kmalu pridemo do dveh hiš, ki ste na vznožju hriba. Ena je precej vekši in prostorniši od druge; to je hospic ali prenočišče za romarice. Preskerblja ga sè vsem potrebnim vse hvale vredni mestni zbor florentinski, ki vzderžuje tudi dve redovnici tretjega reda, da strežete romaricam. Do tu se more še z vozovi, na-

prej pa je pot tako sterma, da se morajo samostanu potrebne reči na oslih ali mulah nositi gori. Jaz sem jezdil še pet minut; pri kapelici imenovani „ptičji“ sem stopil z osliča te počakal p. Pacifka in njegovega tovariša, kterega sem bil prehitel. Ko me dojdeta, smo korakali vkupaj proti verhu.

Dospevši na planjavico, kjer stoji cerkev sè samostanom, pozdravimo s kratko molitvijo sveti kraj, ter stopimo v samostan.

(Dalje prih.)

Življenje brata Junipera.

1. poglavje.

Kako je brat Juniper eni svinji nogo odrezal, da jo je dal nekemu bolniku.

Eden izmej naj odličniših učencev in prvih tovarišev sv. Franciška je bil brat Juniper, mož globoke ponižnosti, velike gorečnosti in ljubezni. O njem je rekel negdaj sv. Francišek, ko je govoril s tistimi svojimi svetimi tovariši: „Ta bi bil dober manjši brat, ki bi samega sebe in svet tako premagal, kakor brat Juniper“.

Nekedaj je pri sv. Mariji Angeljski od ljubezni božje vnet obiskal nekega bolnega brata in z velikim sočutjem ga vprašal: „Ali ti morem kaj postreči kakó?“ Bolnik je odgovoril: „V jako veliko tolažbo bi mi bilo, kè bi mogel preskerbeti, da bi dobil eno svinjsko nožico“. Brat Juniper hitro pravi: „Le pusti mene skerbeti, ki jo bom dobil precej!“ In gre in vzame en nož, menda iz kuhinje, in v dušni gorečnosti hiti v šumo, kjer so se neki prašiči pasli, in popade enega ter mu odreže nogo in beži ž njo, pustivši prašiča z okernjeno nogo. Verne se in vmije in očisti in skuha tisto nogo in z veliko pridnostjo dobro pripravljeno nese bolniku z veliko ljubeznijo. In ta bolnik jo pojé z veliko slastjo v ne majhino tolažbo in veselje bratu Juniperu, ki je kazal s posebno zadovoljnostjo, da bi bolnika razveselil, kako je napadal tistega prašiča.

Mej tem pa je pastir, ki je pasel tiste svinjé, ter je videl, kako je ta brat nogo rezal, z veliko nejevoljo vse po verstí povedal svojemu gospodarju. In ta, ko je zvedel, kaj in kako, gre k bratom v samostan, ter zmirjajoč jih sè svetohlinci, tatovi, goljufi,

zločinci in malovrednimi ljudmi, pravi: „Zakaj ste odrezali nogo praščiču mojemu?“ Na toliko razgrajanje, ki ga je napravil ta mož, pride sv. Frančišek in vsi bratje in sè vso ponižnostjo izgovarja svoje brate, in ker nič ni vedel, kaj se je zgodilo, obljubi, da ga vteši, poravnati mu vso škodo. Ali vse to ni moglo potolažiti moža; šel je sè silno jezo in surovim žuganjem od bratov, tēr neprenehoma ponavljal, kako so hudobno odrezali nogo njegovemu praščiču, in ne sprejemši niti opravičevanja niti obljube je serdit odešel.

Ko so tako vsi bratje osupnjeni bili, je sv. Frančišek poln modrosti mislil in govoril v svojem sercu: „Kaj, ke bi bil storil to brat Juníper v nepremišljeni gorečnosti?“ Poklical je tedaj na tihoma brata Junípera k sebi ter ga je vprašal: „Si mari ti praščiču nogo odrezal v šumi?“ In brat Juníper, ne kaker človek, ki bi si bil kaj krivega v svesti, temuč kaker človek, ki se mu zdi, da je storil kako veliko dobroto, odgovori: „Oče moj sladki, to je res, da sem odrezal tistemu praščiču eno nogo, in vzrok, če hočeš, oče moj, poslušaj sè vsmiljenjem. Iz ljubezni sem bil šel pogledat k temu bolnemu bratu“ — in nato pove vse po versti, kako se je zgodilo, in naposled pristavi: „V resnici ti povem, da glede na to, kako je bil ta naš brat vtolažen in kako ga je okrepčala tista noga, verujem za gotovo, da bi Bog za dobro vzal, kè bi bil tudi sto praščičem noge porezal, kaker sem enemu“. Sv. Frančišek mu s pravično nejevoljo in veliko žalostjo odgovori: „O brat Juníper, zakaj si toliko pohujšanje dal? Ta mož ne toži brez vzroka tako, ter je tako serdit nad nami, in znabiti gre zdaj v mesto ter nas bo v sramoto pripravil zavoljo tega prestopka, in ima pač za kaj. Zapovedujem ti torej pod sveto pokorščino, da teci za njim, dokler ga dojdeš, in da se verzi predenj na tla, ter se obtoži svoje krivice, ter mu obljubi, takó in toliko zadostiti, da ne bo imel več vzroka, da bi se pritoževal čez nas; zakaj gotovo da je bila to velika pregreha“.

Nad temi besedami se je brat Juníper silno čudil in tudi óni so stermeli in čudili se, da bi se nikaker ne smelo jeziti zavoljo tako dobrotljivega dela, ker se mu je zdelo, da te časne stvari nič ne koristijo, razen koliker se ljubeznjivo delijo z bližnjim. In brat Juníper je odgovoril: „Nikar dvojiti, oče moj, ker ga bom tako plačal in zadovoljil. In zakaj bi me tudi takó vznemirjalo to, saj je bil praščič, ki sem mu nogo odrezal, bolj božji, kaker pa njegov, ter se je storila s tem tolika dobrota?“ In tako začne teči in doteče tistega moža, pa ta je bil razdražen in brez obene mere,

ki mu ni bilo ostalo ni merve poterpežljivosti. Pa mu pripoveduje, kako in zakaj je tistemu praščiču odrezal nogo, in to s toliko gorečnostjo in radostjo in veseljem, kaker človek, ki bi mu bil s tem jako postregel, ter bi imel za to še darilo prejeti. Ta, poln jeze in serditosti, pravi bratu Juníperu mnoge surovosti, ter ga imenuje sanjača in norca in zmikavca in naj hujega zločinca.

In brat Juníper se ni nič zmenil za te besede tako surove, ter se je le čudil, ker ga je razžaljenje veselilo, ter je mislil, da ga oni ni dobro razumel, zakaj njemu se je dozdevalo, da bi se moral veseliti zavoljo tega, ne pa jeziti; in ponavlja torej še enkrat imenovano povest ter se verže temu okolu vrata in objame ga in poljubi; in pripoveduje mu, kako je bilo vse to le iz ljubezni storjeno, ter ga vabi in prosi ravno tako za ostalo s tako ljubeznijo, priproščino in ponižnostjo, da je tisti mož v se šel in britko jokaje na tla se vergel in spoznal krivico, katero je z besedo in z djanjem storil tem bratom. In gre in vzame tistega praščiča ter ga zakolje in skuha in z veliko pobožnostjo in silno jokaje ga nese k sv. Mariji Angeljski, ter ga da jesti tem svetim bratom iz obžalovanja imenovanega razžaljenja, katero jim je storil. Ko je sv. Frančišek videl imenovanega svetega brata Junípera priproščino in ponižnost v zopernostih, je rekel svojim tovarišem in drugim, ki so okolu stali: „Ke bi hotel Bog, bratje moji, da bi imel tacih Juníperov (t. j. tacega brinja*) eno veliko šumo!“

2. poglavje.

O veliki moči brata Junípera proti hudiču.

Hudobni duhovi niso mogli prestajati čiste nedolžnosti in globoke ponižnosti brata Junípera, kaker se iz tega vidi. Nekedaj je neki obsedenec zoper vso svojo navado, in na prav poseben način krenil in v hitrem teku bežal po raznih prečnih stezah čez poldrugo uro daleč. In ko so ga došli stariši, ki so v veliki skerbi za njim hiteli, ter so ga vprašali, zakaj je tako nenavadno bežal, odgovori: „Vzrok je ta-le: ker je tisti neumni Juníper šel po tisti poti, in ker nisem mogel terpeti njegove pričujočnosti, niti čakati, zato sem bežal v to germovje“. In ko so se prepričati hotli o tej resnici, so zvedeli, da je prišel brat Juníper, kaker je hudič rekel, ravno tisto uro. Zato je rekel sv. Frančišek, keder so mu pripeljali

*) Juniperus je latinska beseda, ki pomeni brinja.

obsedenih, da bi ozdraveli, ako niso berž odešli na njegovo povedlje: „Če ne greš precej iz te stvari, bom poklical nad te brata Junipera“ in tedaj je hudič hitro zbežal boje se pričujočnosti brata Junipera in ne mogoč prenašati ponižnosti sv. Frančiška.



Drobtinice.

Daniel Komboni.

Deseti dan meseca vinotoka 1881 je vmerl v Hartumu sloveči misijonski škof srednje Afrike, tretjerednik sv. Frančiška, Daniel Komboni. Ta vredni naslednik našega Knobleharja je bil rojen 27. prosinca l. 1831 v Limonu v Brešjanski škofiji na gorenjem Laškem, kjer mu oče še živi. Mladič je bil lepih duhovnih zmožnosti, ves goreč in živega duha. Božja previdnost ga je bila odločila za silno težavni zamorski misijon. Učil se je v ta namen raznih jezikov, zlasti arabskega; tudi zdravilstvo je študiral. Posvečen leta 1855 se je odpravil čez dve leti v Egipet in od ondod po Nilu v Hartum. Tam je pričel na vso moč delati; glasilo mu je bilo: „Ali Zamorsko, ali smert!“ Popotoval je daleč po Afriki in po Evropi; napravljal je šole, pribežališča, bolnišnice ter vpeljal mnoge lepe šege evropske, učil kako se zemlja obdeluje, voda hrani itd. Mnogo je tudi pisal ter premišljeno delal osnove, kako bi se mogla pokristijaniti zamorska zemlja. Ko škof in apostolski vikar je sprejemal v misijon obilo duhovnikov in drugih pomočnikov; tudi redovnice — sestre svetega Jožefa — je vpeljal ter jih pošiljal daleč mej zamorce, zlasti v deželo Kordofan. Podpiral ga je posebno kardinal Kanossa, škof veronski. Tudi na Dunaju pri cesarju in po drugih mestih je iskal in našel pomoči. Kranjska dežela ni bila zadnja z obilimi darovi; saj je šlo za misijon, ki ga je tako slavno začel Abuna Soliman — Knoblehar. Pri vsem terpljenju, skerbah in stiskah je Komboni vender precej dolgo prenašal grozovito afrikansko vročino, ki je pomorila v tako malo letih že toliko gorečih misijonarjev. Naposled je vzela tudi njega strahovita rumena merzlica. Bog mu daj večni mir in pokoj v nebesih, na zemlji pa vrednega naslednika!

Lepa rožica svetega Franciska.

V kraljestvu virtemberskem na bavarski meji stoji terdno mesto Ulem. Pred več ko tristo leti so se nekega dne otroci igrali tamkaj na bregu reke Dunaja vsi veseli in brez skerbi. Kar pridirja na hitrih konjičih nekoliko lepo opravljenih laških jezdecev, sam Bog zna, od kod so se vzeli. Bistrih oči se ozro po berdkih, živih otrocih in v migljeju, preden je bilo mogoče le misliti na pomoč, vgrabijo izmed njih prekrasnega sedemletnega dečka, posade ga na konja ter zdirjajo z njim — kam, Bog si ga vedi! Nič ni pomagalo vpiti in jokati detetu, zastonj je bilo žalovanje tako nevsmiljeno oropanih starišev.

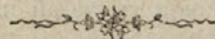
Deček je prišel na Laško; v Napolju ga je vzel za sinu neki plemenitaš, ki ga je dal imenitno odgojiti, tako, da je bil sprejet, ko je nekoliko odrasel, mej plemenite mladeniče ali paže kraljičinega dvora. Vse je kazalo, kaker bi bil našel svojo srečo. Kraljičine oči so z vidno dopadljivostjo počivale na nedolžnem mladeniču; kaker prijazno pomladansko sonce ga je obsevala njena milost — in vender ni bil srečen. Življenje na dvoru se mu je gnjusilo; šumeče veselice v kraljevi palači so mu le množile otožnost; njegovo serce je bila zadela namreč puhšica ljubezni božje.

V tej dušni bolečini zapusti nekega dne kraljevi grad ter hiti v kapucinski samostan, kjer prosi, da bi ga sprejeli v red. Ali gvardijan, previden mož, ga ne sprejme brez dovoljenja kraljice, njegove gospe. Tega dovoljenja pa ni lahko dobiti; kraljica noče videti svojega paža v beraški obleki sè štrikom opasanega namesti meča. Ali mladenič ne posluša prošnje svoje gospe, gluh je za pretenje njeno; ves goreč od ljubezni do svetega vboštva poklekne pred kraljico ter ji milo popisuje svoj notranji boj in razodevlje skrivnost ljubezni, ki mu je ranila serce. Ta britka tožba omeči kraljico, potolažiti hoče naposled hrepenenje paževo, dovoljenje splava čez ustnice — in vesel hiti mladenič v siromaški samostan; bilo je 15. majnika 1547.

Janez Ulemski, tako so ga od tedaj imenovali, je mnogo let v kapucinskem redu zvesto Bogu služil. Prišel je na Švicarsko, kjer je bil učitelj novicem ter ga je vse visoko spoštovalo ko moža molitve in svetega premišljevanja. Nekega dne poterka siv starček na vrata kapucinskega samostana v Štansu ter želi videti patra Janeza Ulemskega. Janez pride, starček zavpije na glas, ko ga

zagleda — oče in sin sta se objela po petdesetletni ločitvi. Ne le samostan, celo mesto se je takrat veselilo z Janezom.

Leta 1605 je pater Janez vmerl v sluhu svetosti. Njegove poslednje besede so bile: „Bratje, naredite prostora! Mati božja gre sè svetimi angelji“.

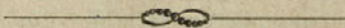


Priporočilo.

Velika izguba je zadela narod naš slovenski 29. listopada 1881. Vmerl je mož, ki ne bo pozabljen, dokler ne potihne zadnja domača beseda po naših deželah, dokler ne odbije poslednje slovensko serce. Molimo za preblago, ljubezni polno dušo njegovo; naj jo Bog ovenča z nevenljivim vencem v rajski slavi, naj poplača z obilim plačilom premilemu očetu, kar je storil za nas v mnogih letih nevtrudne, vsestranske délavnosti, z najboljšo voljo, z najblažjim namenom!

*

Nadalje se v pobožno molitev priporočate: Uršula Goričar, tretjerednica skupščine nazareške, in Neža Serneec po domače Maroltova, tretjerednica iz Ruš, vmerla 29. vinotoka 1881 po dolgi bolezni, ki jo je terpela z veliko vdanostjo, lep zgled vsem bratom in sestram tretjega reda.



Popolni odpustek

morejo dobiti meseca prosinca:

1. v nedeljo sladkega imena Jezusovega ali enkrat skozi osmino tega praznika vsi verni katoličani, ki so v kateri koli cerkvi avstrijskega cesarstva s tem namenom pri sveti maši, če tudi le pri tihi, ter svete zakramente sprejmejo in pobožno molijo v namen svete matere katoliške Cerkve;
2. v frančiškanskih cerkvah pod navadnimi pogoji 16., 30. in 31., v kapucinskih tudi 14. dan ravno tako vsi verni katoličani;
3. tretjeredniki razen ravno naštetih tudi 1., 6., 23. in 28. dan v kateri koli cerkvi; 1. in 6. se jim sme dati vesoljna odveza.

